

מסורת הש"ס

(א) וַע' חוֹס' לָקֵמֵן כִּבּ: ד"ה (ורמיהו'): (ז) [לָקֵמֵן כִּבּ:]; (ג) [שָׁנַת קִנָּה: מִפִּי רִשִׁי דַהֲבָה נִרְאֶה דְלִיג' לִיה: רַשִׁ"א]; (ד) לָקֵמֵן כֹּאֹ: [פסחים ו:י] (ז) תרומות פיר"א מ"ט ו'ינמות סו:]; (ו) [ויקרא טו:י] (ז) [סנהדרין גת:]; (ח) [שָׁנַת קִנָּה:]; (ט) מחיל כִּל"ל רַשִׁ"א,



תורה אור השלם

1. ולא תביא תועבה אל ביתך וְהִיָּיתָ תָּרֵם בְּמִדּוּר פֶּתֶךְ תִּשְׁקָצֶנּוּ וְתַעֲב תִּתְעַבְּנָו כִּי תָרֵם הוּא:

דברים ז כו



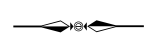
גליון הש"ס

תוס' ד"ה ושפעה וכו' דהפיר פפ. עיין משנות הריב"ש סי' כד:



הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה אימור וכו' לתרום כהר בפרק השאל:



הגהות מהר"ב רגשבורג

א] תוס' ד"ה אימור לשחיטה וכו' ומשני אי אפשר ה"נ אבל מלת אבל מתקן:



מוסף רש"י

שלא תעקר. נעשית עקרה; הילכך לא רבע לה. אבל אדמור' לא חייש כשעומדת בפונדק (דקטון כב:). והמחמר אחר בהמתו. מניחא חמור טעונה קרוי מחמר (שבת קנב:). לא לבית דירה אמרו. לא לבית דירה המירו אלא להעמיד זו בהמות ועלם ולא שידור. הוא זה (פסחים י:).

**ור"א אומר אף במקום שאסרו לייחד**. כדקמני כזהוא דאין מעמידין המירו למכור דיוחד בכל מקום אסור משום מכשול דרביעה ולא במנהגא תליא מילתא אבל במכירה ליכא למיחש לרביעה דעובד כוכבים חס על בהמתו מלרבעה מאחר שקנאה כדי שלא תעקר שנעשית עקורה דרביע' הילכך במנהגא תליא מילתא היכא דאחמור עלייהו דלא מוזני אחמור והיכא דלא אחמור שרי ולגזי העמדת בהמה בפונדקאות של עובדי כוכבים שהבהמה של ישראל היא אין העובד כוכבים חס עליה מלרבעה וקא עבר אלפני עור לא תתן מכשול<sup>(א)</sup> ואהכי אסור: ואף רב הדר ציו. וקסבר כר"א: נהי דלרביעה לא חיישינן. דעובד כוכבים חס על בהמתו שלא תעקר: כיון דוצנה קנייה. ואינה של ישראל. ומשום לפני עור לא תתן מכשול לא קעבר דבני נח לא נלטוו על השביטה אבל גזי רביעה ליכא למימר הכי משום דהתם קעבר אלפני עור לא תתן מכשול (ויקרא יט) לפי שזני נח נלטוו על הרביעה' אבל על השגת לא נלטוו בני נח ומה שאסור לישראל לומר לעובד כוכבים עשה לי כך זהו משום ממנא חפץ? ודבר דבר (ישעיה נח) דבור אסור<sup>(ב)</sup>: **גורה משום שאלה**. אי שרינן לנזוני בהמה גסה ולא חיישינן למאי דעבדה מללכה בשגת אחי הוא לאושלי בהמתו לעובד כוכבים ועציד זה מללכה בשגת וקא עבר בלאו דכתיב (דברים ה) לא תעשה כל מלאכה וגו' וכל דהתתך דהשתא בהמת ישראל היא ומנאוה הוא על שציתתה: **שאלה קניי**. למי שאלת' דכיון דחייב באונשין הרי היא שלו: נסיוני. מנסה לה אי אולא ספיר כשהיא טעונה: ואולא **מחממי'**. מחממת קולו שהיא מכרת והולכת: מחמר לא שייך למימר אלא בבהמה הטעונה משאוי ופעמים שנותן עליה משא לנסותה אם הולכת יפה וה"ל מחמר בשגת ואיכא למ"ד בפרק בתרא במסכת שבת (דף קנד.) דחייב חטאת והתם פלוגתא: **אף במקום**.

הכי קתני במתני' אין משכירין להן בתים בא"י אבל בחו"ל משכירין ואף במקום שאמרו להשכיר לא לבית דירה אמרו שידור זו העובד כוכבים אלא לבית העללים לבית האזרחות מפני שמכנים לתוכה עבדות כוכבים: ואי שריפת ליה לישראל אם עייל לה עובד כוכבים עבדות כוכבים דדידיה קא מעייל: **יאבילנה כרשיני תרומה**. אע"פ שמונותיה עליו אינו גולן אם האבילה תרומת כהן לפי שתרומה ממונן שאין לה תועשים היא שהרי נותנה לכל כהן שירצה ואם רצה היה יכול ליתנה לכהן זה שהשכיר לו פרתו ואותו כהן מסתמא ניחא ליה ומחיל אם האבילה הרבה כרשיני תרומה דמה לו להקפיד והלא אינה מיוחדת לו לפיכך מתוך<sup>(ט)</sup> שידוע שנותן לבהמתו מאותן כרשינין הרבה בעין יפה יותר משאליו היה שלו ניחא ליה ואינו גולן אי נמי שגפלו לו מבית אבי אמו כהן: לא **יאבילנה כרשיני תרומה**. לפי שאינה שלו ואינו יכול להאבילה תרומה אלא לבהמתו קניית כספו: **אידיא דספסירא**. ע"י סרסור ישראל והמוכר נמי ישראל: **ועוד דלא מגלי מומא**. כיון דהוא למכרה לקחה אינו רואה שידוע בה מוס שבה הלכך לא מושיל ולא מוגיר: **אימור לשחיטה וצנה**. ותלינן לקולא ומתניתין בבהמה טמאה אפילו בסתמא א"י בטהורה ובמפרש ליה עובד כוכבים דלקוימיה קאי: ומנא

ועציד ציה מללכה וא"ת נהי דלשחיטה וצנה מ"מ ניחוש שמה ירביענה קודם שיחטנה כי ההוא עובדא דאין מעמידין (לקמן דף כב:) בעובד כוכבים שלקח אווזא מן השוק רבעה חנקא ואלכה וי"ל דמילתא דלא שכיח היא ולא גזור ציה רבנן והשתא חזינן דלכ"ע צין לרשצ"ם צין לר"ת אסור למכור לעובדי כוכבים עגלים וסחיין וכל בהמה טמאה וע"כ יש לתמוה במה היו סומכין למכור עגלים וסחיין לעובדי כוכבים וגם מסוסים נמי יש לתמוה דבשלמא אותן שאין מיוחדים אלא לרכיבה ניחא דהא פסיק ר' יוחנן (לקמן טו.) ככן בתיבא הממיר בצום לפי שעושה זו מללכה שאין זה איסור דאורייתא ומטעם האוכף אין לאסור דהאוכף בטל לגבי האדם הרוכב עליו אבל מאותם סוסים שהם מיוחדים למשוך בקרון וגם לפעמים שהעובד כוכבים מפרש שקוניה בשביל מללכת חרישה ומשיתת קרון קשאי וי"ל דלפי מקנת התלמוד דשרי למזבן אידיא דספסירא ומפרש טעמא משום דלא ידעה ליה לקליה ניחא דגם בהמות שלנו אינן מכירות בקולנו וליכא למיחש לנסיוני גס אין רגילות להשאלם ולהשכירם מיהו מאותם שרגילים לשכור לעובדי כוכבים קשאי וי"ל דודאי הם הא דאסור למכור בהמה טמאה היינו דוקא צימיהם שהיו הרבה צידה ואם היה לו ללדס בהמה שאינו רריך לה היה מוכרה לחצירו ולא היה מפסידה אבל עתה מה יעשה שלא ימנא למכור יפסידוהו ולכן נהגו הגאונים שגבולה הימר דבכר וכה"ג איכא לקמן דפריך אפי' חמינן שועמי נמי לא מזבנן ומשני א"א ה"נ א] אבל כיון דא"א שרי ופסק רבינו ברוך דלפי זה אין להמיר אלא כשקוניה הסוס לצורך עצמו וממלך עליו למכרו דאם לא ימכרנו יפסיד אבל לוקח סוסים למכרם כדי להרויח אסור דלא יקחם ולא יפסיד בהם:

## לפני אידיהן פרק ראשון עבודה זרה

## מו.

**ושמעתה לקריה ואזלא מחמתיה**. וא"ת ל"ל טעמא דמחמר תיפוק ליה משום שציתת בהמתו לחוד ואור"י דמשום שציתת בהמתו לחוד לא הוי אסרינן מכירה דלית ציה איסור כי אם לפי שעה משום נסיוני ודוקא שאלה או שכירות אסרינן משום שציתת בהמתו משום דעושה כל השגת אבל משום נסיוני דאין זו איסור אלא לפי שעה לא אסרי' אי לאו טעמא דמחמר \* דחמיר טפי: **ישראל' ששבר פרה מבחן יאבילנה כרשיני תרומה**. נראה לר"י דמייירי בצאין מוונותיה על ישראל אלא על כהן מדלא קתני אע"פ שמונותיה עליו כדקמני צסיפא ועוד דאם היו על ישראל אדדייק מסיפא דשכירות לא קניא לידוק מירשא וניחא נמי שיכול להאכילה כרשיני תרומה כיון שמונותיה על הכהן ואין כאן חשש: **והשתא דאמרת שכירות לא קניא**. הכא מסקינן דשכירות לא קניא וקשה דבפרק הוהב (צ"מ דף נו: וס' ד"ה והא) מסיק דשכירות יש לה אונאה מדמכניז וכי תמכרו ממכר לעמיתך ולא תכניז וכי תמכרו ממכר לעולם אלמא ממכר קרינן ליה וי"ל דמכירתה רבנן דכפרשי' דהור"י שעינ' פירש דהוה גזרה לגזרה גזרה ספסיר' אטו בעל הצית ובעה"צ גופיה אינו אסור אלא גזרה משום שאלה שכירות ונסיוני: **אאימור' לשחיטה ובנה**. פ"ה ומתני' דקתני אין מוכרין מיירי או בבהמה טמאה ואפי' בסתמא או אפי' בטהורה ובמפרש ליה עובד כוכבים דלקוימיה קא צעי ליה ורשצ"ם פירש בשם רש"י דהבא דוקא פרה שאין רגילין לעשות בה מללכה אבל שוורים שרובן למללכה אין מוכרין ועגלים וסחיין נהי דהשתא לאו בני מללכה נינהו מ"מ לכשיגדלו יהיו בני מללכה וקשיא לר"ת על פירוש זה דאדרבה ככל התלמוד משמע דפרות יותר הן צנות חרישה כדאמרי' בסמוך ובנא

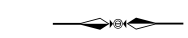
דפרה החורשת בשציעית ובפ"ק דפסחים (דף יז.) שתי פרות היו חורשות בזה המשחה וכן (צ"מ פ.) השוכר פרה לתרוש בזה (א) השואל פרה כי השוורים היו נוגחים כדאמרי' (צ"ק מו.) שור שגגת ואע"ג דאמרי' שוורים רוצא לרדיא וצני צפי' המוכר פירות (צ"ב כז:) מ"מ אינם רואים למללכה כמו פרות לכן נראה לר"ת דצין פרות צין שוורים אמר דלשחיטה וצניניהו ומתני' דקתני בהמה גסה היינו בהמה טמאה כפ"ה ועגלים נקט דוקא דלמללכה קצעי להו דאילו לשחיטה לא היה טורח לקנותם ולגדלם וסחיים נמי לרבותא נקט דאע"ג דהשתא לא חזו למללכה אסור למכרם וקשה על פירוש ר"ת דלקמן (דף נו.) כי צעי שור של פטם מהו משמע הא שאר שוורים אסרי ואור"י דלעולם שאר שוורים מותרים אבל התלמוד מסופק כי אולי יש להחמיר בשור פטם משום דכי משהי ליה עציד מללכה על חד תריץ וא"כ ראוי הוא למללכה יותר משוורים אחרים ור"ת פירש שור פטם לאו מפוטם עדיין הוא אלא עומד להתפטס ולכן הוא שואל כי שמה יש לאסור זו יותר משאר שוורים דאדמשהי ליה לפטמו מימליך

דפרה החורשת בשציעית ובפ"ק דפסחים (דף יז.) שתי פרות היו חורשות בזה המשחה וכן (צ"מ פ.) השוכר פרה לתרוש בזה (א) השואל פרה כי השוורים היו נוגחים כדאמרי' (צ"ק מו.) שור שגגת ואע"ג דאמרי' שוורים רוצא לרדיא וצני צפי' המוכר פירות (צ"ב כז:) מ"מ אינם רואים למללכה כמו פרות לכן נראה לר"ת דצין פרות צין שוורים אמר דלשחיטה וצניניהו ומתני' דקתני בהמה גסה היינו בהמה טמאה כפ"ה ועגלים נקט דוקא דלמללכה קצעי להו דאילו לשחיטה לא היה טורח לקנותם ולגדלם וסחיים נמי לרבותא נקט דאע"ג דהשתא לא חזו למללכה אסור למכרם וקשה על פירוש ר"ת דלקמן (דף נו.) כי צעי שור של פטם מהו משמע הא שאר שוורים אסרי ואור"י דלעולם שאר שוורים מותרים אבל התלמוד מסופק כי אולי יש להחמיר בשור פטם משום דכי משהי ליה עציד מללכה על חד תריץ וא"כ ראוי הוא למללכה יותר משוורים אחרים ור"ת פירש שור פטם לאו מפוטם עדיין הוא אלא עומד להתפטס ולכן הוא שואל כי שמה יש לאסור זו יותר משאר שוורים דאדמשהי ליה לפטמו מימליך

מיי

עין משפט

גר מצוה
כה א מיי פ"כ מהל' שנת הל' ג:
כו ב מיי פ"ט מהל' מנומות הל' ז (טו"ז) סי' שלא):
כו ג מיי פ"כ מהל' שנת הלכה ג סמך לאוין סה טו"ע ע"ד סי' קנא ספקי 7:



רבינו חננאל

ופרק' כיון דובנה לא רביעה דאמר משמיה דרב עובד כוכבים חס על בהמתו [שלא] תיעקר ואינו רובעה: פ"ה ובכ"מ אין מוכרין להם בהמה גסה. מאי טעמא נהי דלרביעה לא חיישי' עבדי בה מלאכה בשבת והתורה אמרה למען ינוח שורך וגו' ואמרין מכרי לא אזהר רחמנא הנהא אלא בבהמתו של ישראל אבל עובד כוכבים כיון דובנה קנייה בהמת עובד כוכבים היא ליעבדי בה מאי דבעי ודחי' גזר' מכירה אטו שכירות ואטו שאלה דבהמת ישראל היא. ומקשי' שכירות ושאלה נמי כל ימי שכירותה וכל ימי שאליתה כמכורה היא וקנאה עובד כוכבים אלא גזירה משום נסיוני פי' מכרה לו על מנת שינסה אותה ואם לא תישר בעיניו יחזירנה לו חיישי' דלמא אתי במעלי בשבת סמוך לשקיעת החמה וא"ל עובד כוכבים לישראל תא נסיה ושמעה לקליה ואולה מחמתיה ומנצא כמחמר בשבת ואסור. ומקשי' ושכירות מי קניא והתנן אף במקום שאמרו להשכיר לא לבית דירה אמרו מפני שמכנים עבדות כוכבים לתוכה ואי ס"ד שכירות קנייה עובד כוכבים כי קא מעייל בכיתיה קא מעייל. ותוב נתן כהן ששכר פרה מישראל אי"פ שחייב במונותיה לא יאבילנה כרשיני תרומה ואי ס"ד קנייה אמאי לא יאבילנה כרשיני תרומה פרה דידיה היא וניחא הא סברא דשכירות קנייה ואמרין השתא דאמרת שכירות לא קנייה גזירה מכירה אטו שאלה אטו שכירות אטו נסיוני: רב אחאי שרא לובוני חמרא אנב ספסירא. אמר מאי איכא למיחש אי משום נסיוני הא לא ידעה ליה לקליה דאולא מחמתיה אי משום שאלה ושכירו' ספסירא כיון דלפי ה) שעתיה הוא מובין לא מושיל ולא מוגר ועוד משום דלא נגלו מומי דבהמה: ירושל' עבר ומכר קונסין אותו כשם שקונסין להלכה כך קונסין למנהג. חד בן נחן גמלא. אתא עובדא קמי ריש לקיש וקנסיה (ז) בדי פלא בגין דיחודי גמלא. אמר ר' בון לסיסור קנס והוון ציוחין לבויה ברא דמסירסר לארומאי: רב הונא זבן פרה לעובד כוכבים א"ל רב חסדא מאי [טעמא] עבד מר הכי אמר ליה אימור לשחיטה קנאה

(א) כ"ה גי' הרי"ף והרא"ש ו"ל ע"ש.

(ג) צירושלמי בספחים פ"ד ה"ג דקנסיה כפיפלא וכן צ"ל גם כאן.